

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา ในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

อ.พ. ๖/๒๕๕๔ สมัยสามัญนิติบัญญัติ

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่

www.parliament.go.th/library

Legislative Institutional Repository of Thailand

ร่างพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หรือญัตติ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภา และผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ - ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
๑. หลักการและเหตุผล ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
๒. สารระสำคัญ	๒
๓. ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๙ กับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	๓
๔. ที่มาของศาลแขวง	๑๒
๕. รายงานสถิติคดีศาลแขวง ทวีราชอาณาจักร	๑๓
๖. บันทึกวิเคราะห์สรุป สารระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	๑๔
๗. คำพิพากษาที่สำคัญส่งผลให้เกิดการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง และวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	๑๗

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางสาวดวงรัตน์ เล้าหัดถพงษ์ภุรี

วิทยากรเชี่ยวชาญ บัณฑิตบัญชาข้าราชการ
ในกลุ่มงานบริการวิชาการ ๑

นายยุทธพงศ์ ปิ่นอนงค์

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

นางกษมวรรณ เพตเตอร์ซอน

เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

ธันวาคม ๒๕๕๔

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

หลักการและเหตุผล
แห่งร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

(๒) กำหนดให้กรณีผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอมัดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายจับ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

(๓) กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

(๕) กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนสำคัญหลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ สมควรแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็น

องค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ สมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี และอัยการสูงสุดรักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

๑. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนโดยไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้วให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวของพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับและมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้เพื่อส่งพนักงานอัยการฟ้องศาลต่อไป (มาตรา ๗)

๒. กำหนดเพิ่มกรณีผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัว และพนักงานสอบสวนได้สั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ และหากพนักงานสอบสวนเห็นว่ามีความเสี่ยงสูงที่จะหลบหนีหรือจะไปยังเหยี่ยงกับพยานหลักฐาน หรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นอันเป็นเหตุให้ออกหมายจับตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายจับ และให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง (มาตรา ๘)

๓. กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (มาตรา ๙ วรรคสอง)

๔. ในกรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวได้ให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ ในกรณีที่ผู้ต้องหามิได้ถูกควบคุมตัวเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้ (มาตรา ๑๐)

๕. กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๔ (มาตรา ๑๖)

LIART

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๔ กับ
ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) *

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p style="text-align: center;">ร่าง พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p style="text-align: center;">.....</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง</p> <p style="text-align: center;">พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๔ ประกอบกับ</p>	

* ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๔๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>มาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๔๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๓๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>	

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๔๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาคดีพิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย</p>	<p>“มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาคดีพิพากษาได้ เมื่อมีการจับตัวผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน จากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย</p> <p><u>ในกรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มิให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวของพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้เพื่อส่ง</u></p>	<p>กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนส่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคแรก ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ส่งผู้ต้องหาด้วย หรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้</p> <p>เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ส่งผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว</p>	<p><u>พนักงานอัยการฟ้องศาลต่อไป และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม</u></p> <p>ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้ส่งผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้</p> <p>เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิดฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขอนั้นได้ ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้แสดงถึงเหตุจำเป็นและนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้ามีการขอให้ส่งผู้ต้องหาด้วยหรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ ในกรณีเช่นว่านี้ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว</p>	

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้</p> <p>มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้</p> <p>ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับ การยื่นคำร้องขอคัดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงาน</p>	<p>ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้านและซักถามพยานก็ได้”</p> <p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๘ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้นั้น การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา แต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มิได้</p> <p>ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับ การยื่นคำร้องขอคัดฟ้อง และขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาไว้ แต่ถ้าผู้ต้องหาป่วยอยู่ในสภาพที่ไม่อาจนำมาศาลได้ ให้พนักงาน</p>	

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>สอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หลังจากที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้เพื่อขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่าระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง</p> <p>คำขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาจะขอรวมมาในคำร้องขอผิดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายซึ่งผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้ไม่ได้</p>	<p>สอบสวนหรือพนักงานอัยการขออนุญาตศาลรวมมาในคำขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหา โดยมีพยานหลักฐานประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาลในเหตุที่ไม่อาจนำตัวผู้ต้องหามาศาลได้ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น</p> <p>ในกรณีที่ผู้ต้องหาตกอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหลังจากที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลในโอกาสแรกที่จะส่งได้เพื่อขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้อง</p> <p>คำขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาจะขอรวมมาในคำร้องขอผิดฟ้องก็ได้ ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรศาลจะมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายซึ่งผู้ต้องหาหรือมีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเกินกว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้ไม่ได้</p> <p><u>ถ้าผู้ต้องหาไม่ได้อยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแต่พนักงานสอบสวนได้สั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายซึ่งตามมาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงาน</u></p>	<p>เพื่อให้ครอบคลุมถึงกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายซึ่ง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายซึ่ง</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว</p> <p>มาตรา ๙ ห้ามมิให้พนักงานอัยการฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการ</p>	<p><u>สอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องขอมัดฟ้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณี</u> <u>ที่ศาลสั่งอนุญาตให้มัดฟ้อง ให้ศาลออกหมายซึ่งผู้ต้องหาเท่ากับ</u> <u>ระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้มัดฟ้อง</u></p> <p>บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาลที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว”</p> <p>มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๑๗</p> <p><u>“การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด”</u></p>	<p>กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด เนื่องจากหลักการใหม่ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจมีการขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่งจากอัยการสูงสุดเพิ่มมากขึ้น</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาคดีพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาลโดยมีต้องทำการสอบสวนและให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป</p>	<p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาคดีพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการหรือสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการในกรณีที่ผู้ต้องหามีได้ถูกควบคุมตัวเพื่อฟ้องศาลโดยมีต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธให้ศาลสั่งให้พนักงานอัยการรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป</p> <p><u>หากผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามคำสั่งของพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหาได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเพื่อดำเนินการต่อไป”</u></p>	<p>กำหนดให้กรณีที่มีผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้</p> <p>เพื่อให้เกิดสภาพบังคับในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามที่พนักงานสอบสวนสั่ง</p>

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๔๔	ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้</p>	<p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๔๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๖ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>ให้ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ และนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>..... นายกรัฐมนตรี</p>	<p>เพื่อให้ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ สอดคล้องกับปัจจุบัน</p>

ที่มาของศาลแขวง *

ศาลแขวง เป็นศาลยุติธรรมที่พิจารณาคดีทั้งคดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกิน 300,000 บาท (พระธรรมนูญศาลยุติธรรม ม.25 (4)) และคดีอาญาที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ทั้งนี้จะลงโทษจำคุกเกิน 6 เดือน หรือปรับเกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือปรับนั้นอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่างเกินอัตราที่กล่าวแล้วไม่ได้ (พระธรรมนูญศาลยุติธรรม ม.25 (5)) ถ้าศาลแขวงเห็นว่าสมควรลงโทษจำเลยเกินอัตราดังกล่าวแล้วก็ให้อำนาจพิพากษาได้แต่จะต้องให้ผู้พิพากษาอย่างน้อย 1 คนตรวจสำนวน และลงลายมือชื่อในคำพิพากษาเป็นองค์คณะ

ศาลแขวง

ศาลแขวง ตั้งขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระของศาลแพ่ง ศาลอาญา และศาลจังหวัด มีเฉพาะจังหวัดใหญ่ 17 จังหวัด ได้แก่

ส่วนกลาง

- ศาลแขวงพระนครเหนือ
- ศาลแขวงพระนครใต้
- ศาลแขวงธนบุรี
- ศาลแขวงพระโขนง
- ศาลแขวงดุสิต
- ศาลแขวงตลิ่งชัน
- ศาลแขวงปทุมวัน

ภาคกลาง

- ศาลแขวงพระนครศรีอยุธยา
- ศาลแขวงลพบุรี
- ศาลแขวงนนทบุรี
- ศาลแขวงสมุทรปราการ
- ศาลแขวงนครปฐม
- ศาลแขวงราชบุรี
- ศาลแขวงสุพรรณบุรี
- ศาลแขวงชลบุรี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ศาลแขวงนครราชสีมา (พิมาย)
- ศาลแขวงสุรินทร์
- ศาลแขวงอุบลราชธานี
- ศาลแขวงขอนแก่น
- ศาลแขวงอุดรธานี

ภาคเหนือ

- ศาลแขวงเชียงใหม่
- ศาลแขวงลำปาง
- ศาลแขวงพิษณุโลก
- ศาลแขวงนครสวรรค์

ภาคใต้

- ศาลแขวงนครศรีธรรมราช
- ศาลแขวงสุราษฎร์ธานี
- ศาลแขวงสงขลา

* ที่มา : ศาลแขวงธนบุรี

รายงานสถิติคดีศาลแขวง ทหาราชอาณาจักร

ปี	ค้างมา			รับใหม่			เสร็จไป			ค้างไป		
	แพ่ง	ผู้บริโภคร	อาญา	แพ่ง	ผู้บริโภคร	อาญา	แพ่ง	ผู้บริโภคร	อาญา	แพ่ง	ผู้บริโภคร	อาญา
พ.ศ. 2549	33,462	-	8,524	137,262	-	126,413	136,565	-	126,901	34,159	-	8,036
พ.ศ. 2550	34,159	-	8,036	167,240	-	129,806	164,107	-	129,228	37,292	-	8,614
พ.ศ. 2551	37,292	-	8,614	142,978	34,295	129,881	169,908	19,396	130,412	10,362	14,899	8,083
พ.ศ. 2552	10,362	14,899	8,083	21,142	123,065	138,523	24,725	123,142	139,005	6,779	14,822	7,601
พ.ศ. 2553	6,779	14,822	7,601	19,719	125,063	122,356	20,913	125,455	123,588	5,585	14,430	6,369
พ.ศ. 2554 (มกราคม-ตุลาคม 2554)	5,585	14,430	6,369	16,106	111,505	102,155	15,787	107,030	102,389	5,904	18,905	6,135

ที่มา : โปรแกรมระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศสถิติ กลุ่มระบบข้อมูลและสถิติ สำนักแผนงานและงบประมาณ สำนักงานศาลยุติธรรม

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญา
ในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องจากปัจจุบันได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนสำคัญหลายประการ และโดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้นำความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับสมควรแก้ไขบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงให้เป็นไปตามหลักการเดียวกันกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประกอบกับปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญสมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกา อัยการสูงสุด และนายกรัฐมนตรี รักษาการในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้กรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลได้ (ร่างมาตรา ๓, แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗)

เนื่องจากมาตรา ๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดเรื่องการจับ โดยไม่ต้องมีหมายจับไว้ ประกอบกับมีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๓๔ วรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อรองรับหลักการดังกล่าว โดยเพิ่มกรณีที่ผู้ต้องหาเข้าพบพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหา ซึ่งเป็นการยืนยันในหลักที่ว่า การแจ้งข้อหามิใช่การจับ แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๕

ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมกรณีที่ไม่มีการจับแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ดังนั้น หากเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวต่อพนักงานสอบสวน แต่พนักงานสอบสวนไม่ได้ขอหมายจับจากศาลไว้ พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจจับกุม และไม่อาจยื่นคำร้องขอผิดฟ้องต่อศาลได้ ประกอบกับเดิมคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๙๕๒ / ๒๕๔๙ วินิจฉัยว่าการที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวกับพนักงานสอบสวนแล้วพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหา กรณีดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการจับซึ่งมีผลทำให้คดีที่ฟ้องอยู่ในอำนาจศาลแขวงซึ่งเป็นคดีเล็กน้อยต้องใช้เวลานานกว่าจะเสร็จคดีแต่ปัจจุบันมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๙๗ / ๒๕๕๐ วินิจฉัยว่าการที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ต้องหาที่เข้ามาขอตัวกับพนักงานสอบสวน ให้ถือว่ากรณีดังกล่าวเป็นการจับกุมซึ่งมีผลให้ต้องฟ้องภายในสี่สัปดาห์นับแต่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อกล่าวหา จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยกำหนดให้ในกรณีที่ไม่มีกรณีสืบแต่พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการพร้อมกับสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สัปดาห์นับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาได้รับแจ้งข้อหา แต่มีให้นับเวลาเดินทางตามปกติจากที่ทำการของพนักงานสอบสวนหรือจากที่ทำการของพนักงานอัยการมาศาลเข้าในกำหนดเวลาสี่สัปดาห์นับแต่เวลานั้นด้วย หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับและมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้เพื่อส่งพนักงานอัยการฟ้องศาลต่อไปโดยให้ถือว่ากรณีดังกล่าวเป็นกรณีที่มีการจับกุมตามปกติ

(๒) กำหนดให้กรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อออกหมายจับ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายจับได้ (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

กำหนดเพิ่มกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ถูกควบคุมตัวและพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ และหากพนักงานสอบสวนเห็นว่ามีความเสี่ยงตามสมควรว่าบุคคลใดน่าจะได้กระทำความผิดอาญาและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะหลบหนีหรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นอันเป็นเหตุออกหมายจับตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายจับและให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณียื่นคำร้องขอผิดฟ้องพร้อมกับการขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาไว้ และให้นำมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง ให้ศาลมีอำนาจออกหมายจับผู้ต้องหาได้เท่ากับระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น

(๓) กำหนดให้การขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มมาตรา ๙ วรรคสอง)

โดยที่การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจมีการขออนุญาตฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗ จากอัยการสูงสุด เพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการขอ

อนุญาตไว้ในมาตรา ๙ โดยเพิ่มวรรคสองของมาตรา ๙ กำหนดให้การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของอัยการสูงสุด (มาตรา ๙ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้กรณีและผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวได้ให้การรับสารภาพตลอดข้อหา ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปพบพนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลโดยไม่ต้องทำการสอบสวนได้ (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

บทบัญญัติมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้พนักงานอัยการสามารถฟ้องผู้ต้องหาด้วยวาจาต่อศาลได้ในกรณีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวจะครอบคลุมถึงเฉพาะกรณีที่มีการจับผู้ต้องหา แต่ไม่ครอบคลุมไปถึงกรณีที่ผู้ต้องหาซึ่งมิได้ถูกควบคุมตัวให้การรับสารภาพ จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาที่มีมิได้ถูกควบคุมตัวไปพบพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาล (มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง) และเพื่อให้เกิดสภาพบังคับในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ไปพบพนักงานอัยการตามที่พนักงานสอบสวนสั่ง จึงกำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหาได้โดยไม่ต้องมีหมายจับเพื่อดำเนินการต่อไป (มาตรา ๒๐ วรรคสอง)

(๕) กำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมอีกต่อไป และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ประกอบกับในปัจจุบันสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานอิสระมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในบังคับบัญชาของประธานศาลฎีกา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการใหม่ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยกำหนดให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และอัยการสูงสุด รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง) และกำหนดให้ประธานศาลฎีกาและอัยการสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ และให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตนด้วย (มาตรา ๒๖ วรรคสอง) นอกจากนี้ ได้กำหนดให้กฎกระทรวงหรือข้อบังคับนั้นให้ใช้บังคับได้เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว (มาตรา ๒๖ วรรคสาม)

LI RT

คำพิพากษาที่สำคัญส่งผลให้เกิดการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวง
และวิธีพิจารณาคriminalในความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. *

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6635/2551

พนักงานอัยการคดีศาลแขวงขอนแก่น โจทก์

นายอุดม แสนอำมาตย์ จำเลย

ป.วิ.อ. มาตรา 78, 134

พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 มาตรา 4, 7, 9

ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 78 ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในความอาญาในศาลแขวงฯ มาตรา 4 นั้น การจับบุคคลใดจะกระทำมิได้เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมายจับตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ การที่จำเลยเข้าหาพนักงานสอบสวนเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2548 และพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ทราบตาม ป.วิ.อ. มาตรา 134 ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในความอาญาในศาลแขวงฯ มาตรา 4 จึงยังถือไม่ได้ว่าจำเลยถูกจับเพราะยังไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาลและไม่เข้าข้อยกเว้นตามบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อจำเลยยังไม่ถูกจับจึงไม่อยู่ในบังคับของมาตรา 7 และมาตรา 9 แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในความอาญาในศาลแขวงฯ ที่โจทก์ต้องฟ้องจำเลยภายในกำหนดเวลาที่สืบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่จำเลยถูกจับหรือต้องผิดฟ้อง หรือได้รับอนุญาตให้ฟ้องคดีจากอัยการสูงสุด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2548 เวลากลางวัน จำเลยใช้มีดพร้าฟันนายบุญ ผู้เสียหาย ถูกที่บริเวณมือขวา เป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย ต่อมาวันที่ 8 สิงหาคม 2548 เจ้าพนักงานยึดมีดพร้าที่จำเลยใช้กระทำความผิดเป็นของกลาง และจำเลยเข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนแจ้งข้อหาแก่จำเลยแล้วปล่อยตัวไป โดยไม่มีการจับกุมหรือควบคุมตัวจำเลยหรือมีการประกันตัว ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33, 295 และริบของกลาง

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป แล้วพิพากษาใหม่ตามรูปคดี

* ที่มา : <http://www.deka2007.supremecourt.or.th/deka/web/searchlist.jsp>

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “มีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 มาตรา 4 บัญญัติว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใด โดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่ (1) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา 80 (2) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด (3) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66 (2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ (4) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา 117” ดังนั้น การจับบุคคลใดจะกระทำมิได้เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมายจับตามที่กฎหมายบัญญัติไว้การที่จำเลยเข้าหาพนักงานสอบสวนเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2548 และพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ทราบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 มาตรา 4 จึงยังถือไม่ได้ว่าจำเลยถูกจับเพราะยังไม่มีคำสั่งหรือหมายของศาลและไม่เข้าข้อยกเว้นตามบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อจำเลยยังไม่ถูกจับจึงไม่อยู่ในบังคับของมาตรา 7 และมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 ที่โจทก์ต้องฟ้องจำเลยภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่จำเลยถูกจับ หรือต้องผิดฟ้อง หรือได้รับอนุญาตให้ฟ้องคดีจากอัยการสูงสุด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น”

พิพากษายืน

(มন্ত্রী ศรีเอี่ยมสะอาด - วีระวัฒน์ ปวรจารย์ - บุญส่ง กุลบุปผา)

หมายเหตุ

ก่อนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 237 มีผลใช้บังคับ เมื่อผู้ต้องหาในความผิดอาญาไม่ร้ายแรงเข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแล้ว มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2250/2541 และที่ 3744/2541 วินิจฉัยว่า หากพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาคนใดก็ถือเป็นการจับผู้ต้องหาคนนั้นแล้ว ดังนั้น ถ้าเป็นคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 3 ปี พนักงานสอบสวนก็ต้องฟ้องภายในกำหนดเวลาตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง หากฟ้องไม่ทันก็ต้องขอผิดฟ้องต่อศาล

LIART

ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 237 ซึ่งบัญญัติว่า "ในคดีอาญา การจับและคุมขังบุคคลใดจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล...หมายจับ...บุคคลจะออกได้ต่อเมื่อ (1) มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญาร้ายแรงที่มีอัตราโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือ (2) มีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่นด้วย" มีผลใช้บังคับ ในความผิดอาญาไม่ร้ายแรงที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวขอต่อสูคดี ทำให้ไม่อยู่ในเงื่อนขาที่จะถือว่าผู้ต้องหาถูกจับตั้งที่คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2250/2541 เคยวินิจฉัยไว้ ซึ่งก็มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8708/2547 วินิจฉัยว่า "การที่ผู้ต้องหาพบพนักงานสอบสวนตามที่ถูกรเรียกและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบทันที ยังถือไม่ได้ว่าผู้ต้องหาถูกจับเพราะยังไม่มีคำสั่งหรือหมายจับของศาล" คงจะต้องถือว่าคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8708/2547 กลับหลักตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2250/2541 และที่ 3744/25541 ไปแล้ว ซึ่งเป็นคำวินิจฉัยที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 237 แล้วและยังสอดคล้องกับ ป.วิ.อ. มาตรา 78 ที่แก้ไขตาม พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมฯ ฉบับที่ 22 พ.ศ.2547 ด้วย ซึ่งก็มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3952/2549, ที่ 5042/2549, และที่ 5499/2549 วินิจฉัยทำนองเดียวกันว่า การที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวขอต่อสูคดี ไม่ถือว่าผู้ต้องหาถูกจับ

ต่อมามีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1997/2550 วินิจฉัยว่า การที่จำเลยเข้ามาขอตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้จำเลยทราบ ย่อมถือว่าจำเลยถูกจับแล้วซึ่งกลับหลักตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8708/2547, ที่ 3952/2549, ที่ 5042/2549, และที่ 5499/2549

ต่อมาศาลฎีกาได้วินิจฉัยปัญหาดังกล่าวไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6208/2550 (ประชุมใหญ่) การที่ผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวขอต่อสูคดี ไม่ถือว่าผู้ต้องหาถูกจับและมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่หมายเหตุนี้วินิจฉัยตามมาปัญหาว่าผู้ต้องหาเข้ามาขอตัวขอต่อสูคดีไม่ถือว่าผู้ต้องหาถูกจับคงต้องเป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6208/2550 (ประชุมใหญ่) และคำพิพากษาศาลฎีกาที่หมายเหตุนี้

(สมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1997/2550

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงขอนแก่น โจทก์
นางนิตา มีสาร จำเลย

พ.ร.บ.จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 มาตรา 7, 9

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 มาตรา 7 วรรคสาม เป็นบทบัญญัติเพื่อมิให้การดำเนินคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวงต้องล่าช้าและทำให้ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวไว้นานเกินสมควรแก่เหตุและความจำเป็น การที่จำเลยเข้ามามอบตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้จำเลยทราบ จำเลยให้การปฏิเสธและได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวย่อมถือว่าจำเลยถูกจับแล้ว พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวจำเลยพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อให้ฟ้องภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง เมื่อโจทก์ฟ้องจำเลยโดยไม่ได้ขอผิดฟ้องและพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ทั้งไม่ปรากฏว่าได้รับอนุญาตให้ฟ้องจากอัยการสูงสุดตามมาตรา 9 จึงไม่ชอบ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ 31 มีนาคม 2546 เวลาใดไม่ปรากฏชัดถึงวันที่ 4 พฤษภาคม 2546 เวลากลางวัน วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยหมิ่นประมาทด้วยการใส่ความนางสาวกาญจนา สิทธิมาตย์ ผู้เสียหายต่อพระสิริสารธรรมคณี และผู้อื่นซึ่งเป็นบุคคลที่สาม โดยจำเลยร้องเรียนเป็นหนังสือว่า “ทำงานอยู่ในวัด ทำไมไม่มีคุณธรรม จริยธรรม และมโนธรรม ต้นใจในวัดคงไม่มีหนามถึงไม่กลัวบาป” ซึ่งหมายความว่าผู้เสียหายมีความสัมพันธ์ทางชู้สาวกับนายวุฒิศักดิ์ มีสาร สามมีจำเลย อันเป็นการพุดจาใส่ความผู้เสียหายต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้เสียหายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง เหตุเกิดที่ตำบลในเมืองและตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เกี่ยวพันกันขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326

ศาลชั้นต้นเห็นว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา โดยอัยการสูงสุดรับรองให้ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “มีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2546 จำเลยเข้ามามอบตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่จำเลยว่ามีหมิ่นประมาทผู้อื่น จำเลยให้การปฏิเสธ ระหว่างสอบสวนจำเลยไม่ถูกควบคุมตัว โดยได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 มาตรา 7 วรรคแรก ที่บัญญัติให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาที่ถูกจับ

พร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับนั้นเป็นบทบัญญัติเพื่อมิให้การดำเนินคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวงต้องล่าช้า และทำให้ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวไว้นานเกินสมควรแก่เหตุและความจำเป็น คดีนี้จำเลยเข้ามอบตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาฐานหมิ่นประมาทผู้อื่นให้จำเลยทราบวันที่ 17 มิถุนายน 2546 กรณีย่อมถือว่าจำเลยถูกจับตั้งแต่วันดังกล่าวแล้ว พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวจำเลยพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อให้ฟ้องภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง ถ้าไม่สามารถฟ้องได้ทันภายในกำหนด พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการต้องขอผิดฟ้อง คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2546 โดยไม่ได้ขอผิดฟ้องและพ้นกำหนดเวลาตามบทบัญญัติดังกล่าวโดยไม่ปรากฏว่าได้รับอนุญาตให้ฟ้องจากอัยการสูงสุดตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 มาตรา 9 จึงไม่ชอบ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องโจทก์มานั้นชอบแล้ว”

พิพากษายืน.

(ฐานันท์ วรรณโกวิท - เกษม วีรวงศ์ - พีรพล พิชัยวัฒน์)

หมายเหตุ

คำพิพากษาฎีกาเรื่องนี้ น่าจะถือเป็นบรรทัดฐานได้เฉพาะแต่เพียงในประเด็นที่ว่าคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงนั้น หากผู้ต้องหาเข้ามอบตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว ก็จะต้องยื่นฟ้องผู้ต้องหาเป็นจำเลยต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาเข้ามอบตัวและมีการแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบ ซึ่งหากเกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ก็จะต้องยื่นคำร้องต่อศาลขอ "ผิดฟ้อง" หรือในที่สุดก็อาจต้องฟ้องคดีนั้น โดยได้รับอนุญาตจากอัยการสูงสุด ทั้งนี้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.2499 มาตรา 7 และมาตรา 9 การที่ศาลฎีกาวินิจฉัยเช่นนี้ เพราะเห็นว่า การที่ผู้ต้องหาเข้ามอบตัวและพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบแล้ว "ถือว่า" ผู้ต้องหา "ถูกจับ" ตามความหมายของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงฯ มาตรา 7 วรรคแรก จึงจะต้องฟ้องผู้ต้องหานั้น ให้ทันภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาเข้ามอบตัวและมีการแจ้งข้อหา การที่ศาลฎีกาวินิจฉัยเช่นนี้ ก็จะทำให้คดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงซึ่งผู้ต้องหาเข้ามอบตัวและมีการแจ้งข้อหา มีการสอบสวนและฟ้องคดีอย่างรวดเร็วดุจเดียวกับกรณีผู้ต้องหาถูกจับโดยไม่มีหมายจับเพราะกระทำความผิดซึ่งหน้า หรือถูกจับตามหมายจับ มิฉะนั้นแล้ว ก็จะทำให้เกิดความลักลั่น กลายเป็นว่ากรณีที่ผู้ต้องหาเข้ามอบตัวและมีการแจ้งข้อหา จะสอบสวนและฟ้องคดีเมื่อใดก็ได้โดยไม่อยู่ภายใต้กำหนดเวลาตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงฯ มาตรา 7 กำหนดไว้ มีข้อสังเกตว่า มีฎีกาที่ 3952/2549 วินิจฉัยว่า การที่ผู้ต้องหาเข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวนไม่ถือว่าผู้ต้องหานั้น "ถูกจับ" ตามความหมายของมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงฯ ซึ่งเป็นคำวินิจฉัยที่ตรงข้ามกับคำวินิจฉัยในฎีกาที่ 1997/2550 นี้

อย่างไรก็ตาม คำพิพากษาฎีกาที่ 1997/2550 นี้คงจะเป็นบรรทัดฐานได้แต่เพียงในประเด็นเรื่องเร่งรัดให้สอบสวนและฟ้องคดีให้ทันภายในกำหนดเท่านั้น คำพิพากษาฎีกานี้คงไม่อาจที่จะถือเป็นบรรทัดฐาน

ได้ว่า ในกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังมิได้มีการออกหมายจับ การเข้ามอบตัวและมีการแจ้งข้อหาเป็นการ "จับ" ตาม ป.วิ.อ. เพราะกรณีใดบ้างที่จะเป็นการ "จับ" ต้องเป็นไปตามที่ ป.วิ.อ. ได้บัญญัติไว้เท่านั้น ซึ่งในกรณีที่ผู้ต้องหาเข้ามอบตัว และมีการแจ้งข้อกล่าวหา หากผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและไม่ได้มีการออกหมายจับ ป.วิ.อ. มาตรา 134 วรรคห้า ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า พนักงานสอบสวนจะ "จับ" ผู้ต้องหานั้นโดยไม่มีหมายจับได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนเห็นว่ามีความผิดที่จะออกหมายจับและได้ "สั่ง" ให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับ และผู้ต้องหา "ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง" ของพนักงานสอบสวน หากไม่เข้าเงื่อนไขดังกล่าว เช่นผู้ต้องหายินยอมไปศาลโดยดี เพื่อขอให้ศาลออกหมายจับ เช่นนี้ พนักงานสอบสวนจะจับผู้ต้องหาโดยไม่มีหมายจับไม่ได้ เมื่อไม่มีอำนาจจับก็จะควบคุมผู้ต้องหา ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 87 ไม่ได้ และจะใช้อำนาจในการ "ปล่อยชั่วคราว" ก็ไม่ได้ เพราะจะต้องมีการ "จับ" และมีการ "ควบคุม" เสียก่อน

คำพิพากษานี้ จึงเป็นบรรทัดฐานเฉพาะในประเด็นเรื่อง "ถูกจับ" ตามความหมายของมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงฯ เท่านั้น ซึ่งศาลฎีกาถือว่าการเข้ามอบตัวและมีการแจ้งข้อหา "ย่อมถือว่า" ผู้ต้องหาถูกจับจึงต้องสอบสวนและฟ้องคดีให้ทันภายในกำหนด คำพิพากษานี้ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นในเรื่องของการ "จับ" โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ป.วิ.อ. มาตรา 134 วรรคห้า ซึ่งบัญญัติไว้อย่างชัดเจนถึงขั้นตอนในการจับผู้ต้องหาที่เข้ามอบตัวและมีการแจ้งข้อกล่าวหาแล้วว่าพนักงานสอบสวนจะจับผู้ต้องหาดังกล่าวได้ ในเงื่อนไขอย่างใดบ้าง

(เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์)

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
- กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทฤษฎีสินทางปัญญา
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย
อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี
การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน

๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓
ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น.
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ออกแบบปกโดย น.ศรติมา ศารทะประภา

LIIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand